

Ὁ ἐπισκεπτόμενος σήμερον τὸ ἄλλοτε μεγαλοπρεπὲς φρούριον καταλαμβάνεται ὑπὸ τινος μελαγχολίας διὰ τὴν παντελῆ καταστροφὴν καὶ ἐρήμωσιν, εἰς ἣν περιῆλθεν ὡς ἐκ τῶν περιστάσεων καὶ τῆς παρελεύσεως τοῦ χρόνου. Ἀποβάλλει ὅμως τὴν μελαγχολίαν τοῦ ὀπισκέπτῃς, ὅπότεν κατευθύνῃ τὰ βλέμματα αὐτοῦ ἐπὶ τῶν πέριξ ἀνθηρῶν καὶ καλλιεργημένων πεδιάδων, ἐφ' ὧν κεῖνται διεσπαρμέναι κῶμαι καὶ χωρία παμπληθῆ, καὶ θεωρήσῃ ἐκ μὲν τῶν μεσημβρινῶν ἐπάλλεων τοῦ φρουρίου τὴν ἀπεράντων πεδιάδα ἐσπαρμένην καὶ πεφυτευμένην, ἣν ὀφιοειδῶς διαρρέει ὁ Πηνειὸς καὶ πολλὰ ἄλλα ῥυάκια, ἐκ δὲ τῶν ἀνατολικῶν τὰς ἀπείρους ἐκτάσεις σταφιδοφυτειῶν καὶ ἀμπέλων, πολίχνας ἀκμαίας οἶον τὰ Λεχαινὰ, τὴν ἱστορικὴν ἄλλοτε χώραν τῶν Γάλλων ἱπποτῶν Ἀνδραβίδα, τὸ κατὰφυτον Βαρθολομειῶ καὶ παμπληθῆ χωρία, διακρινόμενα ὡς λευκαὶ κηλίδες ἐν τῷ ἀπεράντῳ λειμῶνι.

Τὸ φρούριον αὐτὸ, κυριαρχούμενον ποτὲ ὑπὸ τοῦ Γάλλου Βιλλαρδουίνου, κατεῖχε καὶ ἀπείρους ἐκτάσεις γαιῶν, ἐν αἷς εἶχον ἀνεγερθῆ πολλὰ Μοναὶ καὶ ἐκκλησιῖδια. Ἐκ τῶν Μονῶν τῆς ἐποχῆς ἐκείνης μία εἰσέτι ἀκμάζει, καὶ ἐν αὐτῇ σώζονται λείψανα τινὰ τῆς πρώτης περιωπῆς.

Ἡ Μονὴ αὕτη κειμένη ἐπὶ ἀειθαλοῦς κοιλάδος εἶνε γνωστὴ ὑπὸ τὸ ὄνομα ἡ «Γέννησις τῆς Παναγίας» καὶ γενικώτερον «Τὸ μοναστήριον τῶν Βλαχερνῶν,» εἶνε δὲ ἀρκούντως πλουσία, ὡς ἔχουσα ὑπὸ τὴν κυριότητά της ἀπεράντους ἐκτάσεις γαιῶν καὶ κτημάτων καὶ πολλὰ ἐξοχικὰ ἐκκλησιῖδια, ἐξαρτώμενα ἀπ' αὐτῆς.

Τὸ κτίριον τῆς Μονῆς μετὰ τῶν κελλίων της εἶνε ῥυθμοῦ Βυζαντινοῦ, περιβάλλεται δὲ ὑπὸ μάνδρας ὑψηλῆς, ἣν παμμεγέθης καὶ πανάρχαιος κισσὸς ἐπισκεπάζει, ἀναρριχώμενος ἐκεῖθεν εἰς τοὺς ἀρχαίους τοίχους τῶν κελλίων τῶν μοναχῶν, καὶ ἐπιστέφον τοὺς ἀμαυροὺς θόλους τῆς ἐκκλησίας.

Ἐν τῇ Μονῇ ταύτῃ, ἥτις χρησιμεύει καὶ ὡς ἐκκλησία γειτονικῶν τινῶν χωρίων, ὑπάρχει καὶ ὁ τάφος τοῦ Βιλλαρδουίνου ἐντελῶς δυσαναγνωστός καταστάς, ὡς καὶ τινῶν ἄλλων ἐνταφιασθέντων ἐκεῖσε κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς Γ' σταυροφορίας. Τὴν χλοερὰν κοιλάδα, ἐφ' ἧς ἵδρυται, περιβάσει γραφικὴ ὁδὸς νέα, κατασκευασθεῖσα διὰ χρημάτων τῆς Μονῆς πρὸς διευκόλυνσιν τῆς πανηγύρεως, τελουμένης ἐν αὐτῇ κατὰ τὴν 8 Σεπτεμβρίου πρὸς τιμὴν τῆς Παναγίας. Σχεδὸν ἅπανα ἡ ὁδὸς αὕτη εἶνε περιτοιχισμένη ὑπὸ αἰμασιῶν ἀειθαλῶν, μεταξὺ τῶν ὁποίων ἡ λευκάκανθα, ἡ πασχαλιά, ὁ θύμος, ἡ πικροδάφνη σπειροῦσιν ἀλληλοδιαδόχως τὰ ἄγρια αὐτῶν ἀνθη ἐπὶ τοῦ περιφεροῦς δρόμου. Ἐχει δ' ἡ Μονὴ ὑπὸ τὴν κυριότητά της καὶ τὸ ποτὲ θαλερόν δάσος τῶν λεμονεῶν καὶ πορτοκαλιῶν,

τὸ ὁποῖον πρὸ τινῶν ἐτῶν ἀπετέλει ἐν τῶν πλουσιωτέρων αὐτῆς κτημάτων, ὡς παράγον πλὴον τῶν 500,000 λειμωνίων καὶ πορτοκαλιῶν, ἐξαγομῆν κατὰ τὸ πλεῖστον εἰς τὸ ἐξωτερικόν. Ἦδη ὅμως πρὸ τινῶν ἐτῶν ἐνέσκηψεν ἐπ' αὐτοῦ μυστηριώδης τις ἀσθένεια, καὶ πρόκειται νῦν νὰ ἐκχερσωθῆ, ἵνα χρησιμεύσῃ ὡς σιτοφόρος ἀγρός.

Μίαν ὄραν μακρὰν τοῦ φρουρίου Κλαιριμόντ καὶ πρὸς τὸ μεσημβρινόν αὐτοῦ μέρος κεῖνται τὰ λουτρά Κυλλήνης, κτήμα καὶ αὐτὰ πρὸ τινῶν ἐτῶν τῆς Μονῆς Βλαχερνῶν, νῦν δὲ περιελθόντα ἀπὸ τοῦ 1880 εἰς τὴν κυριότητα τοῦ Δημοσίου, καὶ ὑπαγόμενα εἰς τὴν περιφέρειαν τοῦ δήμου Μυρτουτιῶν. Ἡ τοποθεσία τῶν λουτρῶν εἶναι θαυμασία, καὶ πολλοὶ ἔγραψαν περὶ τοῦ γραφικοῦ καὶ ὑγιοῦς τούτου μέρους. Ὡς δ' ἀπεδείχθη ἐκ τῆς ἐπιστημονικῆς ἀναλύσεως πολλῶν χημικῶν, τὰ ὕδατα ταῦτα περιέχουσι πολλὰς μεταλλικὰς οὐσίας.

Πέραν τοῦ κάστρου Χλουμουτζί καὶ ἐγγὺς τῶν Λεχαινῶν κεῖται τὸ χωρίον Παλαιούπολις, ἔνθα ἄλλοτε ἔκειτο ἡ ἀρχαία καὶ λαμπρὰ Πισάτις, περὶ ἧς πολλὰ ἐγράφησαν ὑπὸ τῶν ἀρχαίων περιηγητῶν.

Ἐν Λεχαινοῖς.

Δ. Δ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ.

Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τῆς 84ης ἐπετείου τῶν γενεθλίων τοῦ στρατάρχου Μόλτκε γερμανικὴ ἐφημερίς ἀναφέρει τὸ ἔξῃς περὶ αὐτοῦ ἀνέκδοτον.

Ὁ στρατάρχης ἀγαπᾷ νὰ παίξῃ καθ' ἐσπέραν οὐτὸ μετὰ τοῦ ἀνεψιῦ τοῦ λοχαγοῦ Μόλτκε καὶ ἄλλων φίλων. Καὶ καθ' αὐτὸν δὲ τὸν γαλλογερμανικὸν πόλεμον ὁ Μόλτκε εἶχε συνθήσειαν νὰ παίξῃ τὸ ἀγαπητὸν αὐτῷ παιγνίδιον ὁσάκις ἦτο δυνατόν, ὁ δὲ ὑπασπιστῆς αὐτοῦ συνταγματάρχης Claer εἶχε ἐντολὴν νὰ τῷ προμηθεύῃ συμπαικτορας.

Καθ' ὃν χρόνον ἐκεῖνος ἐκάθητο παίζων, οἱ ἀξιωματικοὶ τοῦ ἐπιτελείου ἔκαμνον αὐτῷ τὰς ἐκθέσεις των, ὅταν δὲ ἤρχετο ἡ σειρά του νὰ μείνῃ ἀμέτοχος τοῦ παιγνιδίου, μετέβαιναν εἰς παρακείμενον δωμάτιον, ἔνθα ἐπὶ χάρτου τινὸς ἠπλωμένου ἐμελέτα τὰς κινήσεις τοῦ ἐχθροῦ, καὶ ἐφεύρισκε τὰς ἀναγκαίας ἀντικινήσεις μετὰ τῆς μαθηματικῆς ἐκείνης ἀκριβείας.

Οὕτω τὴν 25 Αὐγούστου 1870 καθ' ὃν χρόνον ἔπαιζε τὸ οὐτὸν ἀνηγγέλθη αὐτῷ ἡ πρὸς τὸν Μεῦσιν ὑποχώρησις τοῦ στρατάρχου Μακμαῶν. Καθ' ὅσον ἐφθάνον αἱ ἐκθέσεις ἐκ διαφόρων μερῶν, ἡ διεύθυνσις τῶν Γάλλων διευκρινίζετο μετὰ πλείονος ἀκριβείας, ὅτε δ' ἔληξε τὸ παιγνίδιον, ὁ στρατάρχης μεταβάς εἰς τοῦ αὐτοκράτορος, εἶπεν αὐτῷ ὅτι ὁ γερμανικὸς στρατὸς ἔδδει νὰ βαδίσῃ οὐχὶ πλέον πρὸς τὰ Παρίσια, ἀλλὰ πρὸς τὸν Μεῦσιν. Ἡ σπουδαία δ' αὕτη ἀπόφασις, ἡ οὕτως αἰφνιδίως ληφθεῖσα, κατέληξεν εἰς τὸν θρίαμβον τοῦ Σεδάν.